

Mam Osman nîv sedsaleke karê terzîtiyê dike

Mam Osmanê ji Çemçemalê nêzî 50 salin her sibehê zû deriyê dikana xwe vedike û ji bo debara malbata xwe bike terzîtiyê dike. Osman Mihemed Kerîmî 75 saliye û 50 salin li bajarokê Çemçemalê karê terzîtiyê dike. Mam Osman di destpêka salên 60'î de berê xwe dake karê terziyê.

Di salên 60'î de terzîtiyê nas dike

Osman Mihemed ku wek Mam Osman tê naskirin, li cihê karê xwe qala heskirina xwe ya ji karê xwe re dike û wiha dibêje: “Gava ku min terzîtiyê naskirî, dema cara yekem li gel bavê xwe ji gundê me Pelkereşê çûn Çemçemalê bû. Li wir em çûn cem terziyekê û me li karê wê temaşe kir. Di wê demê de heskirina min ji karê terziyê re çêbû. Di sala 1971'an de min daxwaza mekîneyê ji bavê xwe kir, lê ji ber hejariyê nekarî bikire. Piştî ez zewicim. Di sala 1972'an de ez çûm navçeya Axceler min mekîneyek kirî û min mekîneya xwe anî gundê Pelkereş. Lê min tiştêkê jê nedizani.”

Di nava 10 rojan de xwe fêrî terziyê dike

Wek Mam Osman bi xwe dibêje, li gundê Pelkereş jinek hebû ku wî fêrî derzî pêvekirinê kir. Her wiha piştî li gundê Feqê Mirza zilamek bi navê Evdal hebû ku di nava 10 rojan de Mam Osman fêrî dirûna şelwarê Kurdî dike. Bi vê yekê Mam Osman dest bi karê terzîtiyê dike û heta roja me ya îro berdewam dike. Di sala 1978'an de Mam Osman ji ber kêmbûna kar ji gund berê xwe dide Kerkûkê û li wir karê xwe berdewam dike. Li Bazara Hesîre dukanek ji xwe re diveke. Mam Osman di dewama axaftina xwe de qala curên qumaşên berê dike ku qumaşên Secarş, Romanî, Îtalî, Fetih Paşa û çend

cureyên din hebûn. Her wiha li ser nîrxê dirûna saqoyên Kurdî yên wê demê de diyar kir ku xelkê bi 2 yan 3 dînanan didûriyan.

Dibe endamê Sendikaya Terziyên Iraqê

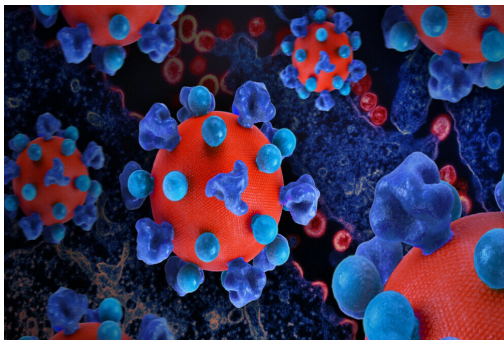
Di salên 1970'an de piştî ku Mam Osman di karê xwe de bi pêş ve diçe, ji Mam Osman nasnameya terziyê tê xwestin û dibe endamê Sendikaya Terziyên Iraqê. Mam Osman di sala 1986'an de ji ber rewşên taybet car din ji Kerkûkê vedigere gundê xwe û li wir karê xwe dewam dike. Piştî karesata Enfalê jî koçî Tekye Kake Mend dibe. Her wiha di sala 1991'an de ji jî ber serhil-dana gelê Başûrê Kurdistanê diçe Îranê. Wek Mam Osman bi xwe dibêje, dema ji Îranê vedigere gundê xwe, li mala xwe bi xwe cih dibe. Lê mekîna û kel û pelên wî yên terzîtiyê hatibûn talan-kirin. Mam Osman piştî ji Îranê vedigere di nav hejariyê de bi karkeriyê hinek pare kom dike û mekîneyek ji bo xwe dikire. Mam Osman cardin dukanek ji xwe re diveke û karê terziyê dubare destpê dike.

Bi caran koçber dibe, lê dev ji karê xwe bernade

Lê nakokiyên siyasî û rewşa xirab ya welat cardin dibe sedema koçberiyê. Di sala 2003'an de dubare mala xwe dihêle û berê xwe dide bajarokê Çemçemalê. Li wir jî karê xwe dewam dike û ji wê demê ve li Çemçemalê karê xwe dimeşîne. Mam Osman dibêje ku ji dema destpêka karê wî heta niha kesê giliyê lê nekiriyê. Kesên ku moda nû dixwazin dikarin biçin cîhek din, lê yên ku hatine cem wî gilî nekin.

Bi vîrusê ji penceşêra sîngê rizgar bû

Vîrolog Halassy ku penceşêra sîngê lê peyda bû, bi rêya vîrusan xwe rehet kir. Her çend tedawî serketî be jî cihana tenduristiyê vê rêbazê di çarçoveya exlaqî de nîqaş dike.

Virolog Beata Halassy a ji Zanîngeha Zagreb a Xirwatistanê di sala 2020'an de bi nexweşiya penceşêra sîngê dikeve. Halassy piştî operasyona mastektomiyê (derxistina şaneyên penceşêrê ya bi rêya operasyona cerrahî) pê derxist ku şaneyên penceşêrê 3 caran nû bûne.

Penceşêr bi vîrusê têk bir

Halassy bi rêya tevgerandina rahatina laşi li ser tedawiya 'onkolîtîk viroterapi' xebitî ku di vê tedawiye de ji bo têkbirina penceşêrê vîrus tèn bikaranîn. Her çend vîrusa navborî di tedawiya penceşêra

de jî nehatiye kirin, gumanên têkildarî kartêkeriya tedawiye jî tèn nîqaşkirin.

Têkiliya parzayê ji bo tedawiye bi kar anî

Halassy t êkiliyeke ku ji vîrusên sorik û vezîkuler stomatîtê pêk tèn bi kar anî. Piştî 2 mehan hate dîtin ku asawa di laşê Halassyê de peydabûyî, hêdî hêdî biçûk dibe û ji masûlkeyên laşi vediqete. Vê yekê jî kir ku asaw bi rêya emeliyatê bi rehetî were derxistin. Piştî asaw bi rêya ameliyatê hate derxistin, biyopsî hate kirin û hate fêmkirin ku tedawiya Halassy serketî derbas bûye. Hate ragihandin ku tedawî di sala 2020'an de hatiye kirin û ev çar sal in jî rewşa Halassy a tenduristiyê baş e û ji penceşêrê rizgar bûye.

bi kamîreya ronahî

Navenda Mihemed Şexo

FERHENG A BIWÊJAN

Xistine def û zirne lê dixin:

-Li her derê bi dengê bilind jê behs dikin; xistine benîştê devê xwe; li dinyayê belav dikin.

Xist qalîkê gozê:

- Rezil û riswa kir; perîşan kir; koçberiyê. Di sala 2003'an de dubare mala xwe dihêle û berê xwe dide bajarokê Çemçemalê. Li wir jî karê xwe dewam dike û ji wê demê ve li Çemçemalê karê xwe dimeşîne.

LI SER KESÊ BÊNANÛXWÊ; BÊBEXT; BIFEN.

Bavê xwe bi qurûşekî difiroşe: - Bêwijdan e; xatiran nas nake; li ber ya xwe ye; li xwe tenê difikire.

Bavê xwe jî efû nake: Bi heman wateyê.

Bêbav e:

- Bi heman wateyê.

Bêbavê Şamê ye:

- Bi heman wateyê.

Ji bavê xwe nabore:

- Bi heman wateyê.

Mirov sifreya li ser nan dixwe

kerê le naxe:

- Cihê mirov sîdê jê dibîne mirov zererê nadiyê

Nanê min qisasê serê min:

- Ez qenciye bi kê dikim dibe dijminê min.

Pêxwasê Amedê ye:

- Bêwijdan e; xatiran nas nake; li ber ya xwe ye; li xwe tenê difikire.

LI SER NEDURISTÎ Û DURÛTIYÊ

Ji Pirtûka Ferhenga Biwêjan Ya Diyar Bohtî

Hişmendiya baviksalarîyê di her qadê de xwe li ser jinê ferz dike

25'ê Mijdarê Têkoşîna li Dijî Tundiya li ser jinê wek destpêka pêngeva tekoşîna li dijî zayendpereştiyê tê destgirtin. Lê ew zagon tu carî ji bo jinê nehatine pêkanin û hişmendiya baviksalarî di her qadê de xwe li ser jinê ferz dike.**R-2**

Rîhan Loqo: Felsefeya Jin Jiyan Azadî jiyani bikin

Berdevka Kongra Star Rîhan Loqo da zanîn ku di heman roja diyarkirina platforma hevpar a jinên Bakur û Rojhilatê Sûriyê ji 25'ê Mijdarê re, biryara darvekirinê li girtiya siyasî Werîşe Muradî hate birin û got, “NY xwedî li roja xwe ya cihanî dernakeve.”**R-6**

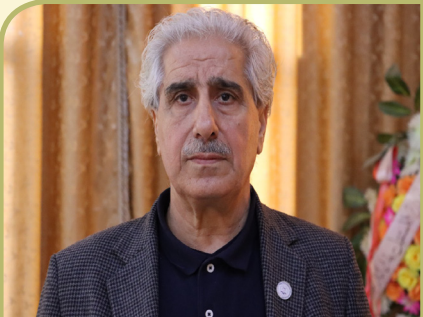

Ji çiraxên hunera kurdî

Hunermend Bengî Agirî Stûnek hunerî ya gewre, hunermendekî afirîner û xwedan hestekî hêja û dengekî çiyayî ku çêjek taybet û hesteke bilind dide stranê, dikarîbû di şert û mercên herî dijwar de şoreş û evînê bi deng, awaz û hunera xwe re bigihîne hev.**R-7**

Rêber Apo mînaka rêxistinbûyîn û berxwedanê ye

Hevserokê Insiyatîfa Parêzerên Sûriyê a Paraştina Rêber Abdullah Ocalan, Mihemed Emîn Nî'êmi diyar kir ku dewleta Tirk bi meşandina sistema îşkence û dayîna cezayê displînê li dijî Rêber Apo sîcekî dijmirovî dike û wiha got: “Rêber Apo mînaka berxwedan û rêxistibûyînê ye.”**R-5**

PKK'Ê TEVGERA GELÊN AZADÎXWAZ E

PKK'ê ji destpêka avabûnê ve û heta niha, bi berxwedaniya xwe ya bêhempa, bi rih û vîna fedayî ya Apoyî, bi zanebûn û bawerîya Gerîlayên Azadiyê ku felsefeya Rêber Apo ji xwe re kirine nexşerê, bûye hêvî û partiya gelên azadîxwaz. Li hemberî tarîtiya hişmendiya mêr-dewlet bûye çirûska azadiya jin û civakê. Partiya ku bi çend ciwanan dest pê kir, niha li Kurdistan, Rojhilata Navîn û tevahiya cihanê tê nasîn û ji aliyê azadîxwazan ve tê hezkirin.**R-3**

Parastina hebûn û rûmetê bi Şerê Gelê Şoreşgerî pêkan e

Endamê Ciwanên Şoreşger Doxan Botan diyar kir ku bi Şerê Gel ê Şoreşgerî paraştina hebûn, bideştixistina azadî û raweşandina qirkirinê pêkan e û got, “Rêber Apo îstratîjiya şerê gelê şoreşgerî wekî rêya azadiya gelê kurd û azadiya Kurdistanê da nîşandan.”**R-5**

Şehîd Asya Elî ji bo jinan çi got?
Nehir pale R-2

Meydan qadên demokrasiyê ne
Zekî Bedran R-5

Soza Rêber Apo ji bo Osman Sebrî
Farûk Sakik R-5

Bi Dengên Bilind Lawaziya Helbsetan Vedişêrin
Kemal Necim R-7

Hişmendiya baviksalarîyê di her qadê de xwe li ser jinê ferz dike

25’ê Mijdarê Têkoşîna li Dijî Tundiya li ser jinê wek destpêka pêngeva tekoşîna li dijî zayendpereştiyê tê destgirtin. Lê ew zagon tu carî ji bo jinê nehatine pêkanîn û hişmendiya baviksalarî di her qadê de xwe li ser jinê ferz dike.

Amara Baran/ Qamişlo

Derbarê Tundiya li ser jinan li Bakurê Kurdistanê û Tirkîyê çalakvana TJA’yê Berivan Stêrk Îmîş bersiva pîrsên rojnameya me da û hevpeyvîn wiha bû:

-Gelo dewleta Tirk zagonên navneteweyî çiqasî bînpê dike û çiqas di rêya zagonên xwe de ji qirkirinê li dijî jinan dimeşîne?

Di derbarê mafên jinan de Peymana Stenbolê ya ku Tirkîyê di sala 2011’an de îmze kiribû, ji bo pêşlêgirtina tundiya li ser jinan û hişyarkirina vê mijarê gaweke girîng bû. Lê belê Tirkîyeyê ragihand ku di sala 2021’an de ji vê peymanê vekîşiyaye. Ev biryar ji aliyê gelek parêzvanên mafên mirovan û rêxistinên jinan ve hate rexnekirin û hate gotin ku dibe ku bandorên neynî li ser parastina jinan bibe. Di derbarê kuştina jinan de, ev têgeh hedefigirtina sistematîk û kuştina jinan e. Li Tirkîyeyê gelek caran bûyerên kuştina jinan û tundiyê derdikevin pêş û rexneyên ku di vê mijarê de qanûn têrê nakin û dewleta Tirk qet gavên şênbêr navêje. Bi taybetî di hin rewşan de, rêgezên qanûnî yên ku ji sûcdaran re têdikoşin dikarin di parastina jinan de xalên lawaz çêbikin. Minakî, pêkanînen wekî daxistinan “rêveberîya baş” an cezayên sivikker têne rexne kirin ku dibe ku hawîrdorek ku teşwîqkirina jinkujîyê diafirîne. Ev mijar li Tirkîyeyê bi dinamikên civakî, çandî û siyasî re tevlihevîr dibin. Rexneyên li ser mafên jinan û pîvanên navneteweyî di civakê de qadeke berfireh a nîqaş û aktîvbûnê çêdike. Rewş gelek xerab e û her diçe xerabtir debe. Lê ew hêza tevgera jinan û tevgera jinên kurd heye kul î hember vê êrîş û hewldanên qirkirinê li ber xwe didin.

Saziyên mafên mirovan û saziyên mafên jinan, di heman demê de mala parastina jinan çiqas dikare rê li hemberî şiddeta li ser jinan tê meşandin, bigrin?

Saziyên mafên mirovan û rêxistinên mafên jinan di rawestandî û pêşgirtina li tundiya li ser jinan de roleke girîng dilîzin. Lêbelê, bandora van saziyan bi gelek faktoran ve girêdayî ye. Em dikarin bi çend halan rave bikin: - Hîşyarî û Perwerde: Rêxistinên mafên jinan kampanyayan dimeşînin, bernameyên perwerdehiyê li dar dixin û di derbarê wekhevîya zayendî de agahîyan belav dikin da ku di civakê de hişyariyê bidin. Lêkolînên bi vî rengî dikarin bibin alîkar ku têgihiştînen civakî yên li ser tundiyê biguhezînin. - Piştgiriya qanûnî: Rêxistinên mafên jinan bi pêşkêşkirina piştgiriya qanûnî jî jinên ku tundî li wan dibe hewl didin çibçikîrîna qanûnê misoger bikin. Pişt-giriyek bi vî rengî dikare alîkariya jinan bike ku mafên xwe bi dest bixin û serî li pergala dadê bidin.

- Siyaset û Reform: Saziyên mafên mirovan dikarin hikûmetan teşwîq bikin ku mafên jinan çaksaz bikin û li gorî peymanên navneteweyî tevbigerin. Însiyatîfên bi vî rengî ji bo xurtkirina yasayan û başkirina sepandinê gaweke girîng in. -Tevn û Hevkarî: Rêxistinên mafên jinan dikarin bi sazîkirina hevkarîyên li ser asta neteweyî û navneteweyî bandorek berfirehtir çêbikin. Van toran ji bo parvekirina çavkaniyan û veguheztina ezmûnan bikêr in. -Berhevkirina daneyan û lêkolîn: Ew dikarin ji bo çareserkirina pîrsgirêkan bi berhevkirina daneyan û lêkolînan ji bo têgihîştina pîvan û dinamikên tundiya li ser jinan pêşniyarên berbiçav bikin. Lêbelê, ev hewldan pir caran ji hêla astengiyên qanûnî ve tene şînoorkir. Têkoşîna bi sedemên bingehîn ên şideta li ser jinan ne tenê bi guhertina zagon û polîtîkayan, her wiha bi guhertina pîvan, helwest û tevgerên civakî jî mimkun e. Ji ber vê yekê bi guherîna civakî re bandora saziyên mafên mirovan û mafên jinan xurtir dibe.

-Zindanên dewleta Tirk bi kesên azadîxwaz tîjî ye û di serî de jin. Gelo li wir siyasetek çawa tê meşandin?

Girtina jinan a li Tirkîyeyê û rewşa wan a li girtîgehan bi taybetî di van salên dawî de bûye mijareke girîng. Bicîkîrîna jinan a li girtîgehan ne tenê ji ber sedemên hiqûqî, ji aliyê dinamikên civakî û siyasî ve jî pêk tê. Di vê çerçoveyê de polîtîkayên ku ji bo jinan tîn meşandin em dikarin di van serenavan de rêz bikin. -Girtinên Siyasî: Girtina jinan ji ber sedemên siyasî, bi taybetî di nav parêzvanên mafên mirovan, rojnamevan û çalakvanan de pir zêde ye. Ev yek fikaran li ser azadiya raderbirînê û beşdariya siyasî zêde dike.

- Tundiya li ser Jinan û newekhevîya zayendî: Pîrsgirêkên tundî û cudakariyê yên ku li Tirkîyeyê bi jinan re rû bi rû ne, di pergala girtîgehan de jî xwe dide der. Ger tundî li jinan bibe, baweriya wan bi pergala dadweriyê kêm dibe û ev yek bandoreke neynî li ser rewşa jinanê girtî û mehkûmî dike. - Şertên Girtîgehê: Şert û mercên jîyanê yên li girtîgehên jinan gelek caran di warê bînpêkirîna mafên mirovan de tîn rexnekirin û nîrxandin. Bi taybetî jî kêmbûna xîzmetên tenduristiyê, desteka psîkolojîk û derfetên rehabilitasyonê ji

di pêvajoyên rizgariya civakî û şoreşê de roleke girîng dilîzin, lê zehmetiyeîn ku di vê pêvajoyê de rû bi rû dimînin li pêşîya têkoşîna wan astengiyan derdixe. Dîsa jî, berxwedan û çalakî zêde dibin, hêvî û potansiyela guherîna civakî geş dike.

Yekbûn jina azad mîsogeriya serkeftinê ye li dijî zihniyeta dest-hîlatdar e ku tê meşandin. Heta niha çi gav ji bo vê yekê hatiye avêtin?

Yekitiya jinên azad di têkoşîna li dijî zihniyeta serdest a mêr de parçeyek girîng e û di vî warî de gelek gav hatin avêtin. Em dikarin van gavan di bin çend sernavan de kom bikin: -Rêxistin: Jin bi avakirina rêxistin û komînen jinan ên cihêreng ên li ser asta herêmi, neteweyî û navneteweyî destekê didin hev. Ev rêxistin ji bo parastina mafên jinan, pêkanîna wekheviya zayendî û gihandina dengê jinan dixebitin. -Perwerde û Hişyarî: Li ser mafên jinan û wekhevîya zayendî bernameyên perwerdeyê hatin organîzekirin. Ev perwerde ji bo jin xwe, mafên xwe nas bikin û rêbazên têkoşinê hîn bibin pir girîng in. - Reformên Qanûnî: Ji bo parastin û pêşxistina mafên jinan, ji bo reformên qanûnî bîn kirin. Di vê çerçoveyê de mijarên weke xurtkirîna qanûnên ji bo pêşgirtina li şideta li ser jinê û misoger-kirîna wekhevîyê di pêvajoyên telaqê de derketine pêş.

Jin pêşengtiya şoreşa rizgarkirin û civakê dike, di roja me ya îro de roj bi roj ronahiya serhildana jin jinan azadî zêdetir dibe. Gelo jinên li Bakurê Kurdistanê çawa tevli vê raperîn û şoreşê dibin?

Jin li Bakurê Kurdistanê di pêvajoyên guhertinên civakî û siyasî de roleke girîng dilîzin. Berxwedana jinê ne tenê ji bo civaka Kurd, di serî de ji bo têkoşîna edaleta civakî û wekhevîyê xwedî girîngîyeka krîtîk e. Di vê çerçoveyê de hin faktorên ku bandorê li beşdarbûna jinan a şoreşê dikin ev in: Tevgera Jinên Kurd: Jin li Bakurê Kurdistanê xwedî tevgerake xurt a jinan e. Ev tevger di mijarên wekî wekhevîya zayendî, têkoşîna li dijî tundiya li ser jinê û tevlibûna siyasî de rolek aktîf dilîze. Ji bo ku jin di jiyana civakî û siyasî de zêdetir xuya bike gelek rêxistin û platformên cuda hatine avakirin. Di vê pêwendiyê de hişmendiya Siyasî û Civakî: Jin weke beşeke girîng a pêvajoya veguhertina civakî têdikoşin û bi mafên xwe dizanin. Ev hişmendî dihêle ku jin ne tenê ji bo mafên xwe, ji bo guhertinên civakî jî têbikoşin. Jin li Bakurê Kurdistanê hem di pêvajoyên aştîyê de hem jî di demên peçûnêna de bi awayekî aktîf beşdar bûne. Jin ji kolanan heta medyaya civakî li gelek qadan berxwedana xwe didomînin.

Her çiqas Zehmetî û Faktorên Astengiyê hebin jî gelek zehmetî jî hene ku rê li ber beşdarbûna jinan digire. Zextên siyasî, pîvanên zayendî û pîrsgirêkên aborî têkoşîna jinan diwar dike. Wekî din, hawîrdora peçûn û şidetê ewlehiya jinan dixe xeterê, ev yek dikare beşdariya çalak a jinan bîsînor bike. Di encamê de jin li Bakurê Kurdistanê

Ji Pênûsa Jin	
	Şehîd Asya Elî ji bo jinan çî got?
Nehir Pale	

Şehîd Asya Eli 11`ê Mijdarê sala 2022`an nameya xwe ya çalakîya fedayî dinivisîne. Roja 23`ê Cotmehê 2024`an heval Asya û Rojger Hêlin li paytexta Tirkîyê Enqere ku navenda faşîzmê ye çalakîya fedayî kirin. Di nameya xwe de berferêh li ser rewşa jin daxivê û wiha dibêje: `Roxmî ku li her derê çîhanê jin zayenda duyemîn e, li Rojhilata Navîn, bi taybetî ji li welatên dagirkirî yên wekî Kurdistanê, wateya bûyîna jinê bi her awayî koletî re yanî mirinê re wekhev e. Bêguman jin bi her awayî, li her derê dinyayê tê pelçiqandin. Ji jina Kurd re, bi qasî ku feraseta wê ya azadiyê, evînê, feraseta wê ya hezkirinê biguherîne. xwe negihandîna me, ji bo me mijara rexnedayîne ye. Çawa ku em nikarin idîa bikin ku me xwe azad kirîye, heya ku jîneke bi van polîtîkayan re rûbirû tê, hebe em nikarin idîa bikin ku em di têkoşîna xwe de serkeftî ne` . Heval Asya rewşa jina Kurd û hemû jinên çîhanê analîz dike, bi taybetî asta koletîya li ser jinê tê ferzkirin bi mirinê pênasê kirîye. Li gorî zihniyeta mêr eger tu jin be tê qebûlbûke ku tu zayendê duyemîn û wê çarenûsa te yan mirin an jî koletî be. Weke jin xwe înkâr kirin û teqlîda mêr kirin, ne çareserî ye. Ji ber rêbazan jin nikare têbîkoşe yan jî civaka zayendpêrestî biguher e.

Rapora Netewên Yekbûyî ku roja 18`ê Mijdarê hatibû weşandin anîbûn zîman ku her 10 deçeyan jinek tê kuştin. Li gorî rapora wan sala 2023`an 51 hezar û 100 jin hatine kuştin ango her 10 deçeyan jinek hatiye qetlî kirin. Wê demê li hemberî jin komkujî tene kirin lê belê tu mêr an civak an dewlet berpîrsyartîya vê yekê ranake û kesek nayê ceza kirin. Ev yek jî dibe sedema ku kuştina jin asayî bibe û şidetêke hovane li ser jin weşandînin. Şideta herî mezin li ser jinê tê meşandin ew nezan hiştin e, Şehîd Asya Eli jî di nameya xwe de tîne zîman ku hîna jî aliyê dewleta Tirk û hemû dewletên çîhanê ve polîtîkayên qirêj li ser jin tene kirin. Ma qey jin çawa dibe qurbana van polîtîkayan? Ji ber jinê nezan dihêlin û destûr nadin wê ku fêr bibe xwe biparêz e. Mîna Şehîd Asya gotî heyantî jinek rûbîrûyî van polîtîkayên qirêj t e em nikarin bibêjin em biserketin e.

Li Herêma Bakur-Rojhilatê Sûriyê jin bi dirûşmeya `Bi felsefeya Jin, Jiyan, Azadî, xwe biparêze` dest bi hemleya têkoşîna li dijî tundiya li ser jinê kirin. Ev hemle tê wateya li hemberî hemû polîtîkayên dewletê xwe parastin e. Ango jin çiqasî xwe perwerde bikin, fêr bibin berpîrsyartî rabikin, nêrînen xwe bînin ser zîman û li hemberî rêbazên kolekîrînê bibin xwedî helwest ew qasî xwe diparêz in. Şehîd Asya jî li hemberî van polîtîkayên li ser jinê tê meşandin temenê jinên hatine kuştin 37 salin, 53 jin bi zîlamên ku hevdu berdidin, 45 jin ji aliye zîlamên ku nasdikî, 41 jin ji liyê zîlamên ku pêre di nav teklîyê de bûn hatin kuştin.

Li gor rapora yekîtiya komaleyên jinan a tirkîyê di nav 10 mehan de 350 jin di encema tundiya nav malê de hatine kuştin.

Ji 1 çileyê heta 31 Cotmehê 357 jin jî aliyê meran ve hatine qetilkirin. 61 mirinên jinan bi gumanin 198 jin bi çek û 77 jin bi amûrên cuda hatin kuştin. Temenê jinên hatine kuştin 37 salin, 53 jin bi zîlamên ku hevdu berdidin, 45 jin ji aliye zîlamên ku nasdikî, 41 jin ji liyê zîlamên ku pêre di nav teklîyê de bûn hatin kuştin.

Bilançoya kuştinê jinan li tirkîyê

Li gor rapora yekîtiya komaleyên jinan a tirkîyê di nav 10 mehan de 350 jin di encema tundiya nav malê de hatine kuştin.

Ji çiraxên hunera kurdî

Can Yusif

Hunermend Bengî Agirî Stûnek hunerî ya gewre, hunermendekî afirîner û xwedan hestekî hêja û dengekî çîyayî ku çêjek taybet û hesteke bilind dide stranê, dizanibû ku di şert û mercên herî dijwar de şoreş û evînê bi deng, awaz û hunera xwe re bigihîne hev. Bingî Agirî hunermendekî ku bi hesteke xweş dinivîse û awazan çêdike, tembûrê lêdêxe û distrê, bê ku xwe bibîne û xwe bide di-yarkirin, Hunermendekî yekgirtî yê ku di nivîsandin, sazbandî, lêxistin û stranbêjiyê de serkeftiye, ew kurê bajarê Amûdê û distrê, bê ku xwe bibîne û xwe bide di-yarkirin, Hunermendekî yekgirtî yê ku di nivîsandin, sazbandî, lêxistin û stranbêjiyê de serkeftiye, ew kurê bajarê Amûdê ye, bajarê helbestvan û rewşenbîran, bajarê zanist û çandê, dergûşa şarîstanî û dîrokê, ji ber ku ew dayîka gelek nivîskar û hunermenda ye, ew navdare bi pîrbûna nivîskar, helbestvan û rewşenbîrên xwe di serdemên borî de, ji nivîskarên wê yên herî navdar di serdema nûjen de (nivîskar Selîm Berekat, helbestvan û rojnamevanê navdar Ehmed Huseynî, helbestvan Cemil Darî, Beşîr Mela Newaf, romannivîs Heysem Huseyn, Mihemed Nûr El Huseynî û hwd...) Amûdê ku di dema dagirkeriya Fransayê de bi cesareta gelê xwe ya li dijî dagirkeriyê dihat nas-kirin û di sala 1936’an de rastî bombebaranana balefirên Fransiyan hat,armanca vê yekê ew bû ku ruhê welatparêziya gelê wê vemirîne û wan koçberî Tirkîyeyê bike, herwiha rêjîma Baasê jî bo ku dîroka Kurd li Rojava jî holê rabike, nîfşek tevahî yê rewşenbîr ji gelê Amûdê qir kir, dema ku di roja13’ê Mijdara 1960’î de agir bi sînemaya Şehrezadê xistî, bo sedema şewitandina laşên 283 zarokan .

Amûda Bavê Mihemed, Amûda berxwedêr, Amûda têkoşer ku di dîrokê de serî li ber dijmin û dagirkeran netewandî ye

tucaran di hemû serdemên dîrokê de.

Dema welat tê desteserkirin û

ji gelê xwe re dibe girtîgeh û

mişextbûn, ji aliye dizek û rêgiran

ve tê birêvebirin, ku serwet û dew-

lemendiya wî weke mal û milkê

kesane bi dest dêxin, belgeyên

welatparêziyê didin kê bixwaze

û kesê ku wan napejrîne îxanetê

tometbar dikin, û cudahiyeî naxin

navbera komên çete û mirovên

zanyar de û welat dibe hêlîna da-

gîrka û talankaran û welatê ku

nolêa bihuşetê dibe kaviîlên şewitî

û şunwarên beredayî, wê demê gelê

welat neçar dimîne, yan qebûl bike

ku bi heqaret û kole bijî, yan jî bê

alî bimîne û bêdengiyê bipejrîne û

li rex desthilatdarê welat raweste,

yan jî hewl bide ku dengê xwe li

hemberî bêedaletî û zulmê bilind

bike û xwe amade bike ku mişext

bibe li derveyî welatê serdest, an jê

veşartî di mêvandariya rayedarên

dewletê û jêrzemînên wê yên ku

ne layiqê mişkan e bimîne, an jî li

hember dagirkeriyê serîhilde û li

ber xwe bide û hêviyê di giyanên

ku hene ji ava jîyanê zuwa kirine

biçîne û ji wan re bayê rûmeta

mirovatîyê vegerine ku azadiya

kesayet û civakê bi qedisîne .

Ji ber vê yekê gelek ji zarokên

Amûdê, welatparêzî ji xwe re hilbi-

jartin û di destpêka salên heştîyê

yên sedsala borî de tevli refên

tevgera rizgarîxwaza Kurdistanê

bûn û beşeke din ji kurên wê yên

dilsoz bi helbestên xwe, bi gotinên

xwe yên şîrîn piştgirîya wan kirin,

bi têlên tembûrên xwe, bi awazên

xwe yên xweş, bi stranên xwe yên

şoreşgerî û niştîmanperwerî yên

sorkirîna şoreş û tolhildanê di-

kin piştevaniya wan kirin, koma

Agirî avakirin ku bibe piştgir û

navnîşana şoreşê û şoreşgeran,

di nav van xortên welatparêz de,

yên di destpêka ciwaniya buhara

emrê xwe de çend hunermendên

navdar hebûn, ji wan muzîkjen û

hunermend (Bengî Agirî) ku bûn

sembolên huner û çanda bajarê

Amûda leheng.

Stranbêj, muzîkjen û bestekarê

kurd Bengî Agirî (Ebdulrezaq Derwîş) di 6/8/1969 de li bajarê Amûdê hatiye دنیا yê ji du dê û bavên kurd (Mihemed û Bedîa) ku bi eslê xwe ji bakurê Kurdistanê û xelkê eşîra Omriyan jî gundê Xerabê Baba yê girêdayî bajarê Mêrdînê bûn, ku ji ber zîlm û zor-dariya Tirkan reviyabûn Rojava û li Amûdê bi cih bibûn.

Bengî Agirî dibistana seretayî, navîn û amedayî li bajarê Amûdê xwendîye, piştî wê di sala 1998’an de çûye Şamê ji bo qedandina xwendina xwe ya zanîngehê û li wir di kulîfeya (fakulteya) wêjeyî, beşa civaknasîyê de, li zanîngeha Şamê xwendîye .

Meyla xwe ya ji bo muzîk û stranbêjiyê ji biçûkatîya xwe de, di dema dibistana navîn de dest pê kirîye û dengê wî bandoreke mezin li derdora xwe kirîye.

Di sala 1987’an de wî û komek hevalên xwe wek {Şiyar Agirî, Peywan Arjîn, HeKîm Sefqan, Elî Mensûr, Rêber Agirî , Sefqan Orkêş, Mehmûd Remezan, Tariq Derwîş, Xalid Derwêş, û Ebdulqadir Mihemed Alîya...} Koma Agirî ya Amûdê damezirandine û Komê

yanzdeh kasêt ji stranên şoreşgerî û filiklorî derxistine û Bengî Agirî beşdarî di hemûyan de ji kiriyê û navnîşana şoreşê û şoreşgeran, di nav van xortên welatparêz de, yên di destpêka ciwaniya buhara emrê xwe de çend hunermendên navdar hebûn, ji wan muzîkjen û hunermend (Bengî Agirî) ku bûn sembolên huner û çanda bajarê Amûda leheng.

Stranbêj, muzîkjen û bestekarê

kurd Bengî Agirî (Ebdulrezaq Derwîş) di 6/8/1969 de li bajarê

Amûdê û beşdarî şahiya Newrozê

dibe, ji ber şert û mercên zehmet

ên jîyanê, zextên ewlehiyê, ji ber

zîlm û zordariya hêzên ewlekariya

Sûriyê ve di dawîya sala 1999’an

de ji Rojava derket, hezkiriyên xwe,

welatê xwe û koma xwe ya Agirî li

pey xwe hişt û di dilê wî de hezar

de robarên hêsir ber bi Ewropayê

ve diçe û di dawiyê de li Elmanyayê

bi cih dibe.

Ji ber evîn û hezkirina xwe ya ji bo stranbêjî û muzîka Kurdî, li derveyî welat û li dûrî welat û gelê xwe, xebatên xwe yên hunerî û çandî domandîye û gelek stranên şoreşgerî û welatparêzî nivîsandine û çêkirine. Di sala 2009’an de tevli Koma Berxwedan dibe û li welatên Ewropayê beşdarî gelek helkeftên niştîmanperwerî, ahengên netewî

û cejnên Newrozê dibe û heta roja me ya îro ji têkoşîna xwe ya hunerî di Koma Berxwedan de berdewam dike.

Wî gelek stranên şoreşgerî nivîsandine û çêkirine û du albûm ji stranên şoreşgerî û niştîmanperwerî derxistine û piraniya stranên wî jî aliyê wî ve hatine çêkirin (awazkirin) û ji gotinên helbestên helbestva-nan (Beşîr Mela Newaf, Nezir Mela Newaf, Derwîş Agirî, Yunis Beh-ram û Diljan Cûdî “Bavê Ceger” û wî ne).

Ji stranên wî yên herî navdar e ku bandorek mezin li ser dilê girseya gel kirine evin:

-Jiyana şehîdan

- Kurdo Marş

-Berxwedana YPG

- Ey Kevok.

Di dirêjahîya xebata xwe ya hunerî de, wî zêdetirî sed stran gotine, ji bilî nivîsandina gotinên zêdetir ji pêncî stranan, herwiha zêdetir ji heftê stranan çêkirîye, û bi stêrkên hunerî yên mezin re stran gotiye. Wî li gel stêrkên hunerî yên sereke yên wekî hunermendên navdar (Xelîl Xemgîn, Seyîdxan, Şemdîn, Diyar Dêrsim û xemgîn Birhat û yên din re) di gelek helkeftên neteweyî û cejna Newrozê de stran gotine. Ew niha jî komên zarokan li Berlîn û Dortmundê di warê stranbêjî, lêxistina tembûrê, noteya mûzîkê û amûrên mûzîkê de perwerde dike. Di karê wî yê hunerî de serkeftin, afirînerî û geşbûna zêdetir jê re dixwazim.

Têbînî	
 Bi Dengên Bilind Lawaziya Helbsetan Vedişêrin	
Kemal Necim	

Hemû dibistanên rexneyî çî yên rojhilatî çî ji yên rojavayî, li ser wê yekê lihev kirine ku xwendina bi deng ya helbestê, ango vegoti-na helbestan bi dengên xweş û bi bandor, nabe yek ji hêmanên nîrxan-dina helbestê. Dema ku rexnegêrek helbestekê dinirixîne, awayê xwen-dina bi deng weke hêmanê pîvana başî û nebaşîya helbestê naxe nav hêmanên nîrxandin û pîvanê. Bê guman ji bo yê helbestvan karibe heştên helbestê bighîne guh û mêjiyê guhdaran, carna baştir e ku xwendina wî durîst be û dengên bilêvkirîna tîpan û peyvnan saxlem be û awayê wî yê xwendinê jî bi bandor be. Lê ew xwendina bi bandor nabe pîvana başî û lawaziya helbestê. Bi taybet ku helbestê bi xwe bi demê re xwe ji pir qeydên pêlêwazi û kêşan û terazûya malikan û hevokan rizgar kirîye, û cureyên nû yên helbestê berz bûne ku bêhtir pala xwe didin wêne, heştan, deng, mûzîk û ritima hundirîn.

Ango eger yê helbestvan, bi ser hel-bestvaniya xwe de xwediyê wê behre û hunera xwendina bi banor be, bê guman ew tişteki baş e

Rîhan Loqo: Felsefeya Jin Jiyan Azadî jîyanî bikin

Berdevka Kongra Star Rîhan Loqo da zanîn ku di heman roja diyarkirina platforma hevpar a jinên Bakur û Rojhilatê Sûriyê ji 25'ê Mijdarê re, biryara darvekirinê li girtiya siyasî Werîşe Muradî hate birîn û got, “NY xwedî li roja xwe ya cîhanî dernakeve.”

Ronahî Sadûn/Qamişlo

Rihan Loqo

em dibinin kîrîzekî mezin heye, di nava wê kîrîzê de şereki qirkirînê li ser çand, ziman, hebûn û nasnameya jinan tê meşandin. Wekî planekî dixwazîn li ser jinê bidin erêkirin, ev plan jî ew e ku naxwazîn jin di wê sedasalê de xwedî îrade, rol, misoy û rêxistinbûyînek be. Lewra jî her tim bi rê û rêbazên cûrbecûr xebatên planên îdyolojîk û politîk li ser jinan tê meşandin. Desthilatdarên serdemê dixwazîn di riya politîkeyên qirêj, planekî bidin çêkirin, ev politîka han jî girêdayî îdyolojîyekê ye, ev îdyolojî jî, îdyolojîya ku li hember têkoşîn, zanist û keda jinan dixwazîn qirkirînê bi pêş bixin.”

**'Em ê bi Jin, Jiyan, Azadî
xeleka azadiyê ava bikin'**

Rihān Loqo da xuyakirin ku dixwa-
zin her tim jinê dûrî qadên zanist
û rêxistinbûyîne bikin û wiha got:
“Li seranserî Kurdistanê, Rojhilata
Navîn û cihanê dibînin ku rojane
li her deverê jin tê kuştin. Roja-
ne cûreyên tûndiyê li ser jinan jî
destdirêjî, lédan, kuştin, serjêkirin,
zewaca temen biçûk, ji bikaranîna
zarokan û bêmafîya ku didin jinê,
di van alîyan giştî de jin dûrî qadên
zanist û rêxistinbûyîne dikin. Helbet
di van alîyan de, dixwazin tundiya li
ser jinê pêk binin. Herwiha êrişên
herî zêde jî li ser felsefeya Jin,
Jiyan, Azadî tê kirin, ji ber felsefe-
ya Jin, Jiyan, Azadî niha bû weke
felsefeyekî ku li tevahî cihanê jî
heman zimani tê belavkirin û her
kes li derdora vê felsefeyê ne tenê

**‘Planên qirkirinê li ser jinê
bidin meşandin’**

Rihana Loqo da zanin ku we xwe-
parastina jinan bi Jin, Jiyan, Azadi
be u wiha got: "Li hemberî tevahî
hişmendiyeñ desthilatdar, nijad-
perest, olperest, zayendperest û
êrişin qirkirinê yên ku xwe li ser
jinan qirir dike, wê xweparastina
me bi felsefeya Jin Jiyan Azadi be.
Kurdistanê de dît, vê yekê jî zora
desthilatdaran biriyê, bi taybet
dewleta Tirk û Rejîma Îranê. Lê
em ê bi Jin, Jiyan, Azadi xeleta
azadiyê ava bikin."

**'Bi bilindûyîna têkoşinê êrişê
zêde dibin'**

**'Bi bilindûyîna têkoşînê êrişê
zêde dibin'**

Rîhan Loqo da eşkerekirin ku
bi bilindbûyîna asta têkoşîna ji-

nan, asta êrîşên desthilatdariyê
jî zêdetir dike û wiha got: "Her ku
astan têlîdînin, zanist û rêxistinbûyîna
jinan bîkê dike û dike nimûneyekî
civakekî demokratîk ya ku jin
pêşengtiya wê dike. Asta êrîş
planên qirker li ser ked û zanista
jin jî bêtir dike. Di asta Bakur û
Rojhilatê Sûriyê de, dibînin di rîya
balafirên bê mirov ên dewleta Tirk
de, pêşeng û endizyaren şoreşê
tên armançgirtin. Li aliye din jî,
di rêya şerê taybet ku dixwazin
civak, zarok û jinên ciwan bi rêyên
cûr bi cûr bikar binin, hem jî em

‘NY xwedî li roja cîhanî ya tûndiya li dijî jinê dernakevin’

**‘Armaca wan îrade û sekna
jina azad bidin şikandin’**

Rihan Loqo di berdewamiya axaftina xwe de da zanîn ku di heman roja diyarkirina bilatforma hevpar a jinan de, biryara lîdarvekirinê pêşenga serhildana Jin, Jiyan, Azadî Werîşe Muradî hat birîn û wiha got: "Di roja 10'ê Mijdarê de, roja ku rêxistin û tevgerên jinan, ên Bakur û Rojhilatê Sûriyê wekî bilatforma hevpar ji raya giştî re eşkere kirin, di heman rojê de biryara darvekirina pêşenga serhildana Jin, Jiyan, Azadî Werîşe Muradî hate birîn, ev ne tesadîfîyeke, taybet di meha Mijdarê de. Ji ber meha Mijdarê li cihanê giştî mîna roja têkoşîna hevpar a jinan li beramberî tundiye, tê naskirin.

Beriya nina ji Teverga Azadiya Jin
KUK'e daxyanyayek di destpêka
Mijarde de dabû. Di wê daxuyaniyê
de hatibû diyarkirin ku wê çalakiyên
îsal ji 10'ê Mijarde ji bo roja cihanî
ya li dijî tundiya li ser jinê dest
pêbike, herwiha bi ragihandinan
wê daxuyaniyê re hemû rojvî
rêxistînin jinan ên Bakur û Têjhilatê
Sûriyê piştgiriya xwe jêre diyar ki-
rin û di wê rojê de biryara cezayê
darvekirinê li Werîşe Muradî hat
birin, lewra em dibêjin ne tesadî-
fiyêke. Armaca wan ew e ku îrade
û sneka jina azad bidin şikandin."

**‘Wê hevgirtina jinan dawî li
tundiye bîne’**

Riħan Loqo axaftina xwe wiħa qedan: "Ne navnetewî, mayê mirovan û kesên ku rojên taybarkî bi bo jin û zarokan dide diyarkirin, wê tundiya li ser jinê bide seknandin. Wê hevparbûn û yekîtîya jinan xwedîderketina jinê jî hev re, dawî li tundi û planên qirker ên îdîolojîk binin. Herwiha hevgirtina jinan wê konfederalîzma jin a demokratîk ava bike û bi wê konfederalîzmê dawî li tevahî planên dijmin binin. Banga min jî hemû jinan re ew e ku werin em bi hev re xeleka azadiyê xurt bikin. Bi hev re tekoşîna azadiyê jî qadên azad xurt bikin û heq bikin.

Bi vê boneyê carke din silav û
hizkirinên me ji qadên şoreşê
jin, berxwedana zindanan, taybet
berxwedana zindana Evîn a ku li
Rojhilatê Kurdistan û Îran ye. Di
zindana Evîn de, bi dehan girtiyên
jin tê de hene û ruxmî her tiştî jî
bê navber têkoşîneke dirokî didin
meşandin.”

Di demên dawiyê de jî, me dît

Heqî Armanç: PKK'ê tevgera gelên bindest e

Endamê Femandariya Navenda Parastina Gel Heqî Armanc da diyarkirin ku PKK'ê partiya şehîdan e û wiha got “PKK'ê piştî şhadeta şehîdê mezin Heqî Kerar ava bû û xwe gihand bi milyonên kesan.”

Argêş Herekol/Qamişlo

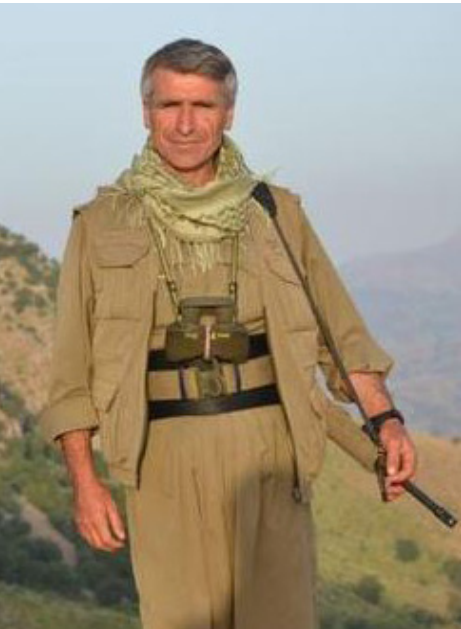
Di boneya salvegera damezî-
randina PKK'ê (Partiya Karkerên
Kurdistanê) ya sala 47'în de, û
bandora Tevgera Azadiyê li ser
şoreşa azadiya gelan ya heremî û
cihanî, endamê Fermandariya Na-
venda Parastina Gel Heqî Armanç
pîrsên rojnameya me bersivandin
û naveroka hevpeyvînê wiha bû:

-Avabûna PKK'ê heya roja me ya îro di nava civaka kurd de çi guhertin da avakirin?

Ev 46 Sal bû gelê Kurd, ji bo azadi
û serxwebunê li hember zilma da-
girkiran li berxwe dide. Gelê me
di wan 46 salan de Berxwedani-
yeke pir dijwar meşand û berdêlên
giranbûna da. Gelê me bi ronahiya
fikir û ramanên Rêber Apo ku ev 46
sale bi fedakariyek mezin tekoşîna
ku meşandi der destkeftiyên mezin
bi dest xistiye.

tevgera PKK'ê ku di pêşengtiya Rêber Apo de pêşket, di çi şert û mercan de derket holê pêwîst e mirov baş fêhm bike. Tê zanîn di salên 1970 heya 1980'an de li Tirkiyê û Kurdistanê, rêxistinên ku li dijî desthilatdariya derbarker hevil dan tekoşîn bimeşînin, tûn çûn hêviya Serketîniyê winda kirin. Bi şêhadeta Mahîr Çayan, Deniz Gezmîş û İbrahim Kaypakkaya û gelek şoreşgerên pêşeng bêdengiyê li kûr li Tirkiyê û Kurdistanê derket holê. Di demek wisa zehmet de Rêber Apo biryara pêşxistin şoreşa Kurdistanê dide. Teverga APO'yî di salên navbera 1970 û 1980'yê de êdî rêxistina xwe temam dike. Di nava kêm derfetî û bi zor û zehmetiyên mezin pêk hat. Teverga APO'yî her çiqas bi navê şoreşa Kurdistanê bi rêkêtiye jî, armanca şoreşa gelan a Tirkiyê pêkanîniyê di nav xwe de dihevine. Lê ev bîr û bawerî encex bi pêkanîna Şoreşa Kurdistanê dikare Tirkiyê jî Şoreş bibe û Azadî û Wekheviyê pêşbikeve. Şoreşger û pêşengê hêja yê tevgera me Rêhval Hakkî Karer, Kemal Pîr û gelek hevalên din ku ji netewa Tirk bûn û baweriyek mezin hevaltiyê kirin. Êrîşa ku di 18'ê Gulana 1977'an de li ser pêşengê tevgera APO'yî heval Hakkî Karer pêk hat, di bingehê xwe de êrîşa li hember fikrê Şoreşa gelan a li Tirkiyê û Kurdistanê bi hev re meşandinê bû. Ango bi vê êrîşê xwestin tekoşîna ku ji bi biratiya Kurd û Tirkiyê pêşbikeve, pêşbîr bigrin û neheîlin ku pêş bikeve.

Wisa PKK di 27'ê Mijdara 1978'an
Li Gundê Fîs'ê a Girêdayî Licê a
Amedê li ser biranînê heval Haki
xwe yê avakirin û herikandina
karer ya dirokî didomîne. Darbeyaya
12'ê Îlonê a Faşîst di 1980'yî de li
Tirkîyê pêş ket, di esasê xwe de
armanca pêşiya pêşketina tevgera
APO'yî girtin bû. Lê êdî, Rêber
Apo ku di sala 1977'an de li tevahî
Kurdistanê geriya û tovê xurtkirina
Şoreşa Kurdistanê gelêrî kir.

dema emî tîn salên 1990'î êdî
tevahî gelê me, li her çar parçeyên
Kurdistanê û tevahî çîhanê Gelê
Kurd piştgiriyeke xurt dide tevgê-
ra Azadiya Kurdistanê PKK'ê û
wisa êdî bandora xwe Kurdistanê
derbas dîke û li Rojhilata navîn jî
bandora xwe çêdike. Li bîra me
ye ku di salên 1990'î de Kalketî
70 salî jî bo di dîjî dagirkeriyê ser
bike, çêleka xwe jî bo jî xwe re şer-
bistîne difiroşe û dibêje "Êdî Apo-
lî dest jî we deozê berde ez dest jê
bernadim."

Bi dehan caran me dît ku zarokên 5-6 salî bi tiliyên xwe nîşaneyên zaferê dikin û keviran diavêjin. Işkerên dagirker. Ango Şoreşa PKK ji kalekî heya zarokên tevahî civaka Kurd xist nav xwe û li hîmekî nekeftî ava kir. Ji bo ku pêşveçûna bilindbûna PKK'ê bigire hêzên NATO û Gladio bi hemû derfetên xwe destek dan dewleta tir. Ji aliyekî ve li hember Gerillayên Azadiya Kurdistanê di serî de wî arestîxbarî de dibin alîkar, ji aliyê din ve jî bi rêbazên qirêj û kontrol bi hezaran gelê me hatin qetilkirin û penaber bûn. Lê wê jî nekarî pêşiya pêşveçûna şerî û Tekoşa Azadiyê bigre. Îro jî Gerillayên Azadiya Kurdistanê û gelê me wê welatparêz li ser wan tecrube û hîmekî ku bi xwîna şehîdan hatiyê afirandin, tekoşa azadiyê didomîne. Çawa ku Rêber Apo di diyalektika ku her gehadetek û êşekê bi jiyanîkirin zivirand pêngavekê serkeftî, îro ev diyalektik geleri bûye.

tevgera PKK'ê li ser gelê Rojhilata Navîn ji bandorek mezin çêkir û hêviya Tekoşîna Azadiyê bilind kir. Ramanên Rêber Apo bi taybet li ser pêkhateyên cûda bandoreke mezin çêkir. Ger di nava PKK'ê de ji netewên cûda bi sedan şehîd û şervan hene, ev nişan dide ku êdî şoreşa PKK'ê ne tenê ji bo Kurd, ji bo hemû gelan hêviyeke. Şoreşa Rojavayê

Kurdistanê ku bi pêşengtiya jinên de pêşket û gelek netewên din bi pêşketên bûn, minaka wê ye.

Şoreşa Bakur û Rojhilatê Suriyê bi fikir û Ramanên Rêber Apo û pêşengtiya Şervanên Kurd pêşket, êdî çihani bûye. Em baş dizanin ku di perwerdekirin û tevgerkirinê gelê me yê Rojavayê Kurdistanê de û pêşxistina dostaniyê bi gelê Ereb, Ermen û Asurî – Suryan bûye himê Esasî ya Yekitiya gelê heremê û li dijî zilmardan tekoşina hevpar meşandine. Îro jî li ser vî himî gelê heremê bi pêşengtiya fikir û ramanên Rêber Apo de li hember zilmardiya tekoşinek bê hempa dimeşîne.

**-Di roja îro de mirov çawa dikare
rastiya PKK bîne ser ziman û
destkeftiyên ku bi xwe re ani-
ne, guhertinek çawa pêk ani?**

Rêber Apo di pêvajoya Îmraliyê de ji, rûxmê ku bi tecrûd û zextên dewleta tirk re rûbirû dimîne, bi paraznameyên ku nivîsandan ji bo tekoşina azadî û wekheviya gelan ronahiyek mezin çêkir. Paradigma ya ku Rêber Apo li ser esasê konfederalizma demokratîk pêxist, ji tevahî gelên cihanê yê azadîxwaz, hêviya jiyaneke Azad û wekhev e. Rêber Apo li dijî Modernîteya Kapitalîst, Modernîteya Demokratîk pêxist. Îro ev felsefê û fikrê Rêber Apo kûrewî bûye. Li tevahî cihanê bandorek mezin pêxistîye. Bi sed hezaran gelê biyanî Rêber Apo meş pêşengên xwe dibînin. Di dîroka gelê me de cara yekemê ku Rêberek wek Rêber Apo derdikeve û ev qas bandora xwe li ser gelê cihanê dike. Ev ji bo Gelê Kurd Serbilindiyek pir mezin e. Ev tekoşîna ku li ser ramanên Rêber Apo li her dere bi girseyî dimeşe, bi dirûşma "Azadiya Fîzîkî a Rêber Apo û Çareseriya pîrsigireka Kurd" bilind dibe.

Me 46 salên dîroka PKK'ê ku bi tipên zêrîn hatiye nivîsandin pey xwe hişt û em dikevin sala 47'emîn.

Bi tecrubeya ku bi salan hatine girtin îro ji her demekê zêdetir em xwedî derfetên mezinin ku em li Kurdistanê, Rojhilata Navîn û tevahî cihanê bi avakirina Nêteweya Demokratîk serkeftinê mezin bi dest bixin. Êdî di warê leşkerî, siyasi, rêxistinî û civakî de em xwedî derfetin û hemû astengiyê li pêşiya xwe derbas bikin û meşaleya azadiyê bigihînin zafere.. Cardin ji aliyekî ve dibêjin ji bo Rêber Apo şert û mercên avakirin ku Rêber Apo li meclisa Tirk biavixê ji aliyê din de ji bi cezayên bê bingeh û kêmî tecrîdê mutlak li hember Rêber Apo dimeşînin. Baş diyar dibê ku lewlela Tirk ji bo tengasiyê li ku li hember Tekoşina Tevgera Azadiyê û gelê me jîyan dike derbas bike, cardin serî li hîle û xapandinan dike. Pêşveçûnên Rojhilata Navîn, Tirkîyê û Kurdistanê, sekna Rêber Apo berxwedana gelê me û têkoşerên azadiyê desthilatdariya tirk tengav kiriyê û ber bi têkçunê ve biriyi. Ji bo wê hewil dike ku cardin bi demagojiya birati û yekitiya gelê Kurd û Tirk xwe ji vengasiyê xilas bike. Ev ji tenê, bi rihe APO'yî ku ew 40 sale di pêşengtiya PKK'ê de pêşdikeve, gengaz dibe. Em bawer dikin ku tevahî gelê me, dostên gelê me û hemu gelên azadîxwaz, di wê serdemada dirokî de li hember zilmardî dagirkeriyê tekoşin bidin û serbikêvin. Rihê PKK'ê tekoşin, serkeftin, azadî û wekhevî avakirin e. Me carekê diin di galaxiya 23'ê Cotmehê de, bi saya çalakiya reheval Asya û Rojger de rih û sekna PKK dît. Wan bi çalakiya xwe ji gele Kurdîyê re peyama herî xurt da. Eme heyra dawî şopdare wî rihe ku hemû cihanê bandor dike bin. Carekê din em hemû şehîdên tekoşina azadiyê bi bîrtînin. Di serî de salvegera PKK'ê ya 46'emîn li Mîmarê Tevgera Azadiyê Rêber APO, Gelê Kurdistanê, ji bo dayikên şehîdan û tevahî gelên ku ji bo Azadiyê Tekoşin didin pîroz dikin.

Parastina hebûn û rûmetê bi Şerê Gelê Şoreşgerî pêkan e

Endamê Ciwanên Şoreşger Doxan Botan diyar kir ku bi Şerê Gel ê Şoreşgerî paraştina hebûn, bidestxîstina azadî û rawestandina qirkirinê pêkan e û got, “Rêber Apo îstratîjîya şerê gelê şoreşgerî wekî rêya azadiya gelê kurd û azadiya Kurdistanê da nişandan.”

Ronaz Silêman/Qamişlo

Ji bo her hebûneke zindî û madî xweparastin pêwîst e. Herwiha civaka Kurd hebûneke zindî û madî ye, ji bo vê civakê jî parastina hebûna xwe pêwîste. Mafê ewlekari û parastinê ji tu kesî re nayê dayîn, çawa ku her zindiyek parastina xwe bi xwe dike, ku were û wê biparêze, tê wateya mirinê. Lewazbûn, bêrêxistin û bê têkoşîn hiştin, tê wateya teslîmbûna wê civakê û qebûlkirina wê ji koletiyê re. Li cihê ku xweparastin tune be koletî dest pê dike. Şerên ku 5 hezar sal in li hemberî civakê tê meşandin, weke şerê êrîş, komkuji, îstîsmar û mêtîngerîyê ye. Li hemberî van şeran, ji bona ku civak xwe biparêze, hebûna xwe ewle bike û azadiya xwe misoger bike, divê parastina xwe bike. Ji ber vê yekê Şerên Gel ê Şoreşgerî yên li ser bingeha xweparastinê ya hemû mirovahiyê girîng e. Ji ber ku pergala modernîteya kapitalîst hemû mirovahiyê kiriyê kole, civakan tune û qir dike.

Rêber Apo wiha dibêje:

Divê civak xwe bighîne asta rastiya gel a şer dike. Divê karaktera rastiya gel a şerker were bidestxistin. Şerê li Kurdistanê ne tenê şer e, şerê hebûn û azadiyê ye. Di vê karakterê de şerek heye, bi girtina di nava lepên qirkirinê de hewl tê dayîn ku Kurd bi şerê qirkirinê bi tevahî bên tinekirin. Kurd ji bo parastin û domandina hebûna xwe divê di vî şerê hebûn û azadiyê de bi ser bikeve. Ger nikaribin vê bikin, wê nikaribin ji tunbûyîna nîmar rizgar bibin.

PKK’ê tevgerereke cîhanî ye

Remezan Olçen

Vaye dîsa 27’ê Mijdarê hat. Bi hatina 27’ê Mijdarê re kelecana gelê Kurd zêde dibe. Ji bo kurdan gelek wateyên kûr ên vê rojê hene. Heke mirov hewl bide bê ka ev roj ji bo kurdan pênasîyê wê çiyê?, bibêje; ew ê mirov nikaribe ji bin vî barî rabe. Ev roj ev roj e ku gelê kurd weke Cejna Vejînê bi nav dike û pîroz dike. Di sala 1978’an li gundekî Bakurê Kurdistanê yê bi navê Fisê PKK’ê bi fermî hat damezrandin. Ji wê demê heta îro ev 46 sal in di oxira doza azadiyê de şer dike. PKK’ê di nava 46 salan de gelekî ku weke kole jî nedihat dîtin, hebûna wî dihat înkarkirin, ji nû ve afirand, bi raman kir, bawerî dayê û ev gel ku di mejiyê hemû cîhanê

Derbarê Şerê Gel ê Şoreşgerî û Parastina Cewherî de, endamê Ciwanên Şoreşger Doxan Botan jî rojnameya me re axivî. Doxan Botan diyar kir ku îstratîjîya şerê gelê şoreşgerî bi parastinê pêk tê û wiha got: “Destpêkê mirov dikare îstratîjîya Şerê Gelê Şoreşgerî wekî îstratîjîya jiyan û parastinê pênase bike. Bi giştî di xweza, gerdûnê û gewdeyê mirov de, her tiştêkî ku mêtîngerîyê ye. Li hemberî van şeran, ji bona ku civak xwe biparêze, hebûna xwe ewle bike û azadiya xwe misoger bike, divê parastina xwe bike. Ji ber vê yekê Şerên Gel ê Şoreşgerî yên li ser bingeha xweparastinê ya hemû mirovahiyê girîng e. Ji ber ku pergala modernîteya kapitalîst hemû mirovahiyê kiriyê kole, civakan tune û qir dike.

‘Ji bo jiyanîkirinê sistema xweparastinê gerek e’

Doxan Botan da zanîn ku ersê desthilatdarî û dagirkeriyê li ser keda civakê pêk hatiye û wiha got: “Di roja îro de êrîşê desthilatdariyê, modernîteya kapitalîst û êrîşên

hikumkirina civakan, bi şide-ta desthilatdariyê tê kirin, bi vî şêwazî hemû kesên desthilatdar xwe li ser civakê feriz kirin û civak kirin xizmetkarên xwe, herwiha li ser keda civakê jiyan dikin. Şide-ta desthilatdariyê bikaranîna hêza ciwan û jin hatiye ferzkirin û wiha ersê desthilatdariyê û dagirkeriyê li ser civakê pêk hatiye. Di çarçoveya şideta desthilatdarî, tiştê ku mirov dike xefletê, ew e ku mirov dihezire karê jiyan bike bê ku xwe biparêze, lê binêrin her desthilatdarekî ku tê ser ersê demekî, pêvajoyekî berdewam dike, mirovan dixe bin desthilatdariya xwe, lê ya heq mirovê berpirsartiya xweparastinê neke, dikeve xizmeta desthilatdaran. Îro ez nikarin bêjim ez ê jiyan bikin û her bile cîranên min parastina min bike, eger ez dixwazim jiyan bikim ez ê parastina xwe pêk binim û sistema xwe ya parastinê ava bikim.”

‘Bê parastin jiyaneke azad û hebûneke birûmet ne gengaze’

Doxan Botan da xuyakirin ku heger mirovek bixwaze azadîxwaz jiyan bike neçare xwe biparêze û wiha got: “Pêwîstiya gelê Bakur û Rojhilatê Sûriyê bi parastinê heye. Di heman demê de pêwîste ku li gorî êrîşên ku tênê kirin, tektîkê xwe yê parastinê pêş bixîne. Erdogan êrîşî mirovên azadîxwaz ku li pey îradeya xwe dikevin dike, êrîşî azadiya azad a gelê kurd dike, ji bo wê jî yê ku xwe li beramberî vê yekê biparêze civaka Bakur û Rojhilatê Sûriyê ye. Herwiha ji bo sistema parastinê li beramberî hemû cûreyên êrîşan pêk were, pêwîstî bi rêxistinkirina şerê Gel ê Şoreşgerî heye. Bê parastin

jiyaneke azad û hebûneke birûmet ne gengaze. Mîna ku Rêber Apo jî dibêje; ‘Heqîqet Eşqe, Eşq Jî Jiyan Aza

‘Şerê gelê şoreşgerî çareserîya serbixwe ya gelan e’

Doxan Botan di berdewamiya axaftina xwe de diyar kir ku Rêber Apo şerê gelê şoreşgerî wekî rêya azadiya kurdistanê da nişandan û wiha got: “Îro di cîhanê de şerê desthilatdariyê dimeşe, bi wê hebûn û azadiya mirovahiyê tune û dagir dibe û her ku diçe kesên desthilatdar rêbaz û êrîşên xwe yên qirker li ser civakê zêde kirine. Li beramberî wê jî, her tim civakê li ber xwe daye. Herwiha îro jî, Rêber Apo îstratîjîya şerê gelê şoreşgerî wekî rêya azadiya gelê kurd û azadiya Kurdistanê da nişandan. Di heman demê de li Kurdistanê bi pêşxistina ramanê Rêber Apo piştî sala 2010’an de şerê gelê şoreşgerî ji bo Tevgera Azadiyê û têkoşîna gerîla pêşinyar kir, ew jî rêya azadî û çareserîya serbixwe ya gelan e. Gelek şêwazên berxwedaniyê li Bakur û Rojhilatê Sûriyê çêbûn, mînaka herî bingeîn a ku mirov dikare bi şerê gelê şoreşgerî pênase bike, şerê Şêxmecûd û Êşrefiyê ye, rêxistinbûna gel, zarok, rol û mis-yona dayikan û hevgiirtina civakê li hemberî hemû zor û zehmetiyan, di heman demê de di bin êrîşên tang û topan de, jiyan a xwe berdewamkirin, di cihê xwe de mayîn. Ev pênasa şerê gel ê şoreşgerî ye

ku tu dibêje dagirkeran ezê li ber xwe bidim û îradeya xwe teslim te nakim û ez ê şer bikim heta azadiya xwe misoger bikim.”

‘Şerê gelê şoreşgerî li ser 4 lîngan birêxistin dibe’

Doxan Botan axaftina xwe wiha qedand: “Şerê gel ê şoreşgerî xwe li ser 4 lîngên bingeîn rêxistin dike, hêzên taybet an hêzên pispor, parastina cewherî, gel û hevpeymanên îstratîjîk. Hêzên taybet Gerîla ne, stûna bingeîn ê ku şerê gel ê şoreşgerî ava dike û pêşengtiya wê dike. Parastina cewherî jî hemû rêxistinên me yên ku tênê meşandin. Ya sêyemîn di têkoşîna azadiya Kurdistanê de, lîngekî xwe yê bingeîn ku civak, hêza pispor û parastina cewherî bikarin pê nefes bigirin gel e, ji ber dewleta Tirk û hemû kesên desthilatdar dixwazin gelê kurd bikin qurbanên xwe, ji bo wê pêwîste gelê me di wê zanînê de, heger îro em dixwazin jiyaneke azad jiyan bikin, em ê di oxira wê de, di rastiya şer de jiyan bikin, da ku em bikaribin hebûna jiyan a xwe berdewam bikin. Li gorî vê yekê pêwîste gel di rastiya gelê şerker de, xwe zane bike. Ya çaremîn jî hevpeymanên îstratîjîk ku hevpeymanên têkoşinê yên tevgêrên azadîxwaz bi dewletan re tektîkîne ji bo hinek pêwîstî û raweşan, lê hevpeymanên Tevgera Azadiyê bi gelan re îstratîjîk e. Ê ku di şerê gel ê şoreşgerî de hêza inerjî, guhertin û veguhertinê ye, jin û ciwan in. Jin û ciwan pêşengê şerê gelê şoreşgerî ne, lewra girînge ku ew xwe di şerê gelê şoreşgerî de kûr bikin û erêkên ku dikevin ser milê wan pêkbînin.”

‘Rêber Apo mînaka rêxistinbûyîn û berxwedanê ye’

Hevserokê Insiyatîfa Parêzerên Sûriyê a Parastina Rêber Abdullah Ocalan, Mihemed Emîn Nî’emî diyar kir ku dewleta Tirk bi meşandina sîstema îşkence û dayîna cezayê displînê li dijî Rêber Apo sûcekî dijmîrovî dike û wiha got: “Rêber Apo mînaka berxwedan û rêxistîbûyîne ye.”

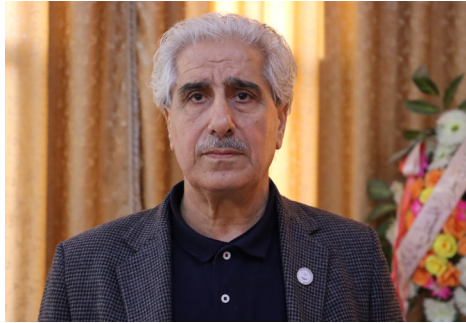
Ayşa Silêman/ Qamişlo

Bi destpêkirina Komploya Navneteweyî ya 9’ê Cotmeha 1998’an, li dijî Rêber Apo ristika bînpêkirina zagonên Navdewletî dest pê kir û dewam kir. Piştî dîlgirtina Rêber Apo di 15 Sibata 1999’an de, ew li girtîgeha Çmraliyê hat ragirtin, ji wê demê ve û heta niha sîstema îşkence û qirkirinê li dijî wî tê meşand. Ev çend salên dawî dagirkeriya Tirk bi hincetên ji rastiye dûr û bi awayekî domdar cezayê displînê li ser Rêber Apo ferz dike, herwiha nahêle ku malbat û parêzerên wê pê re hevdiîtinan bikin.

Di derbarê bînpêkirinê zagonî yên li dijî Rêber Apo tên kirin, hevserokê Insiyatîfa Parêzerên Sûriyê a Parastina Rêber Abdullah Ocalan, Mihemed Emîn Nî’emî ji Rojnameya me re axivî.

Bînpêkirina zagonên navneteweyî

Nî’emî da zanîn ku dewleta Tirk her tiştê ku girêdayî maf û zagonên navdewletî di derheqê rêber Apo de bînpê kir, di kesayeta Rêber Apo de wek qirkirinekî pêk tine û wiha got: “ Ev yek li hember

gelê ku di Rojhilata navîn de jiyan dike jî pêk tê. Ji ber ku Rêber Apo hêviya gela ye. Hemû sûcên ku tên kirin li dijî mirovahiyê ne, pêwîste serkêşên dewleta Tirk were darizandin. Di heman demê de ev tecrîda ku ji sala 2021’an tu kesî agahî jê nedizanin, ev yek jî sûcekî dij miroviye li gor xala 7’an a sîstema 1998’an ew sûcê têkoşinê dikin û hemû parêzeran jî soz dan ku bi vê inisiyatîfê re bin gav bigav heya azadiya fizîkî ya Rêber Apo bidest bixin. Yek ji encamên wê pêngava cîhanî ku dewleta Tirk ket çarçoveye teng de û tu çare jê re neman, loma qebûl kir ku Omer Ocalan sardana Abdullah Ocalan bike. Piştî hevdiîtina Omer Ocalan ji Rêber Apo re nameya wî da xuyanîkirin û ragihand. Di heman demê de rawêş û sîstema girtîgehê bû mijar û li cîhanê belav bû û ji herderî destek dan vê pêngavê û vê ev pêngav ranaweste heya ku azadiya

ya li dijî îşkenceyê ye ji bo kesê girtî.”

Têkoşîna gel ji bo azadiya Rêber Apo

Nî’emî berdewamî da axaftinê xwe û wiha got: “Ji 10’ê Cotmeha 2023’an de pêngavek cîhanî ji bo azadiya fizîkî ya Rêber Apo dest pêkir, ev pêngav ji 74 navendên cîhanî dest pê kir û silogana wê “Azadiya fizîkî ji Rêber Apo re û çareserî ji pîrsgirêka gelê kurd re”. Gel ev pêngav girtin li ser milê xwe û biryar dan ku gavê neavêje ber bi paş ve heya ku bighêjin encamekî. Rojane gel ji bo vê yekê têkoşinê dikin û hemû parêzeran jî soz dan ku bi vê inisiyatîfê re bin gav bigav heya azadiya fizîkî ya Rêber Apo bidest bixin. Yek ji encamên wê pêngava cîhanî ku dewleta Tirk ket çarçoveye teng de û tu çare jê re neman, loma qebûl kir ku Omer Ocalan sardana Abdullah Ocalan bike. Piştî hevdiîtina Omer Ocalan ji Rêber Apo re nameya wî da xuyanîkirin û ragihand. Di heman demê de rawêş û sîstema girtîgehê bû mijar û li cîhanê belav bû û ji herderî destek dan vê pêngavê û vê ev pêngav ranaweste heya ku azadiya

fizîkî ya Rêber Apo pêk were.”

Mafê hêviyê

Hevserokê Insiyatîfa Parêzerên Sûriyê a Parastina Rêber Abdullah Ocalan Mihemed Emîn Nî’emî axaftina xwe bidawî kir û wiha got: “Li gor Mafê hêviyê ew e ku çî kesê ku 25 salên wan di girtîgehê de çêbûyîn yan jî temenê wan ji 75’î salî mezintir bûye pêwîste ji girtîgehê derkevin. Lê Rêber Apo ev herdu yek jî derbas kirin û hin jî tu biryar di derheqê wî de derneketîne. Cezayê displînê yên ku dewleta Tirk li ser Rêber Apo pêk tine ji tu zagon vê yekê qebûl nakin. Dewleta Tirk bixwe sûcekî dike ku cezayê displînê dide Rêber Apo yê ku ew bixwe bav û mînaka rêxistinbûyîne ye. Dadgeha Ewropî jî derheqê wî mafê hêviyê xwest lê dîsa jî dewleta Tirk ev yek paş giñ kir. Dem danê ku ji niha û heya meha Îlonê ya sala 2025’an pêwîste de cezayî li ser rêber Apo rake û azadiya wî ya fizîkî pêk were. Lewra ji hemû gelên azadîxwaz tê xwestin ku têkoşinê bikin û gavên ber bipêş ve bavêjin.”

Meydan qadên demokrasiyê ne

Zekî Bedran

Hikûmeta Sûriyê ji bo ku pîrsgirêkan çareser bike gavên bibandor navêje. Ya rastî êdî taqeta wê ya tevgêrandinê ji nemaye. Encax bi piştigirîya Îran û Rûsyayê ve dikare li ser piyan bimeine. DYA û hêzên din jî pîrsgirêkên gelên Sûriyê wek pîrsgirêkên xwe yên sereke nabinin. Şerê deshîlatdariyê yê ku di navbera wan hêzan de jî ji aliye yê nêynî ve gel bandor dike. Tirkiye jî ji bo Kurdan jî holê rabike zêdetir tevliheviyan qe dike, nakokîyan ava dike û plansaziyeñ dagirkeriye yê nû disepîne. Nakokî, dijbertî û pevçûnên ku di navbera dewletan de vekirî an jî girti didomin. Di gelê Sûriyê de ji bo pêşerojê mirov dikare bêje ku bendewarî û hevî nemaye. Hikûmeta Şamê hemû derfetên dewletê di destê xwe de digire. Çapemenî jî tevahî di bin serweriya wê de ye. Rastî jî gel re nayên vegotin. Hikûmet, rojev û rastiya xwe wek rojev û rastiya gel nîşan dide. Li Sûriyê eşkerebûnek û pergala demokratîk nîne. Gelek tişt hevdiîtinê di pişt perdayan ne û bi diplomasiyê ve dimeşe. Gel bi tevahî derveyî politîkayê û lêgerînê çareseriyê tê hiştin.

ê. Di derheqê Sûriyê de her kes dixavî, gelek hewildan û civîn çêdibin. Lê belê ên ku na axivîn û derve tên hiştin jî gel e. Politîka eşkere û ji bo gel nayê kirinê. Ger ku gel îrade û xwestekên xwe demexe holê diyare ku dê çareserîyeke rast ji dernekeve holê. Zanebûna demokrasiyê nîne û ji bo rêxistinbûna gel derfet nayê dayîn. Di rewşeke wiha de dê berjewendî û vîna hinekên din were sepandin. Hikûmeta Şamê guhên xwe hewildana pêngavên çareserî û aşitiya Rêveberîya Xweser re girti ye. Gûftûgoh û hevdiîtin hene lê belê ji bo çareseriyê rê nayê dîtin. Rêveberîya Xweser çiyê, çî dixwaze ev jî aliye gelê Sûriyê ve nayê zanin. Desthiladari rastiyan jî gel vedîşêre. Dijpropagandaya wan wek aligirên DYA û hêzên sixûr dike. Berê bertekên gel dide Rêveberîya Xweser. Ev jî jî xwe re pêşdarazî û hevdi qutbuiyê tine. Berjewendiyeñ gel yekbuiyan, rêxistinbuiyan û buyna hêz de derbas dibe. Hêzên deshîlatdar jî ji bo gel bê hêz bike û derveyê hevriyê bihele dixwazê yekitiya wan belav bike û rêxistinbûna wan xira bike. Berjewendiyeñ hêzên deshîlatdar û berjewendiyeñ gel wek hev nîne. Lê deshîlatdar rastiyan berovajî dikin û dixwazê gel bixin di bin xizmeta xwe. Hişmendîya Hikûmeta Şamê ya yek partiye û netew dewletê pêşîya demokratîkbuiyê wek pola disekine. Guhertinê ji bo xwe wek xeteriye kî dibîne. Herem bikele jî

Farûk Sakik

Di ser Kongreya Fisê ya damezrandina PKK’ê re 46 sal derbas bûn. Têkoşîna 46 salan a bênavber. Di vê têkoşînê de gelek eş û bedelên giran hatin dayin. Gelek destkeftiyên mezin jî çêbûn. Ji destpêkê de hatanî roja me ji bo tunekirina vê tevgêrê gelek êrîş çêbûn. Lê tu carî bi serneketin. Di her hemleya dijmîn de Rêber Apo bi tarzek nû bersiv dida. Tevgera xwe her tim ji van êrîşan diparast. Dîsa di sala 1979’an de dema derbasî Rojhilata Navîn bû, bi vê hemleyê tevgera xwe ji darbeya leşkerî ya ku gav bi gav nêz dibû paraşt. Dema ku hat Rojhilata Navîn sîmayên cuda nas kir. Gelek kesên ku jiyan a xwe bi têkoşîna azadiya Kurdistanê derbas kiribûn û êdî hêviyên xwe wenda kiribûn, bi PKK’ê hêviyên nû li wan peyda dibûn. Ji vê tevgera nû bawerî danin. Yek ji van kesan jî Osman Sebrî bû. Piştî serhildana Şêx Saîd di hemû pêvajoyên têkoşînê ji bo azadiya Kurdistanê de cih girtibû. PKK, ew biribû salên Xoybûnê. Di 3’yê Mijdara sala 1992’yan de di navbera Osman Sebrî û Rêber Apo de, li Şamê hevdiîtinek çêdibe. Di ‘medya dijital’ de ev sohbet hat parvekirin. Diyalogek bi vî rengî di navbera wan de derbas dibe: Osman Sabri: Ne PKK bûya Kurd di emrê xwe de nedibûn tiştêk. PKK’ê çavê wan vekir. Rêber Apo: Miletê Kurd te ji bîr nake. Navê te bê mirin e. Bi tenê te li ber xwe da. Tu teslim nebuvi. Qet xwe acek neke, ev armanca te dimeşe. Em ê armanca we bi serî bigihînin. Armanca wan Kurdistanêce azad bû. Têkoşinek û bedêleke mezin dabûn, lê bi ser neketibûn. Di sala 1984’an de dema PKK’ê nas kir, ji hin şoreşgerên li Şamê û amadekariya xwe dikirin derbasî Ewropa bibin re wiha digot: ‘Mezxe kin, Apoci diçin welat, hun jî diçin Ewropa. Ew ê qezenc bikin. Hun ê jî winda bikin.’ Wisa bû, yêñ hatin Ewropa wenda kirin. Apoci jî bi têkoşîna xwe gelek tişt bidestxistibûn. Lê armanca esas a Osman Sebrî hên jî neanibûn cih, ji bo vê yekê têkoşîna wan dewam dikir. Rêber Apo ji bo ew soza dadî Osman Sebrî, pêk bîne, li Îmralî têkoşîna xwe didomîne. Dewleta Tirk a dagirker di van rojan de bi du hin listikên nû ketiye da ku Kurd nebin xwedî statuyê. Ji bo vê yekê jî bi du tunekirina PKK’ê ketibûn. Hin kes an jî alî diidî dikin ku di navber Rêber Apo û tevgera wî de hin nakokî hene. Lê piştî Osman Sebrî li Rêber Apo re hevdiîtin pêk anî, sekena Îmralî careke din derket holê. Her çîqas hin kes dibêjin Rêber Apo her tim bi tevgêrê re di kontaktê de ye jî di rastiya xwe de tiştêk wiha heye an tune em nizanin. Lê di navbera rêveberên PKK’ê û Rêber Apo de dirosziyeke welê heye ku hev fahm dikin û hîs dikin. Mînak li gor hin parvekirinên çavdêriyên Îmraliye yên Omer Ocalan, di hevdiîtinê de Rêber Apo di axaftinek xwe de behsa emrê xwe kiriyê û gotiye, dewlet li îsare wê gav navêjê û tecrid jî dewam dike, êdî heval bila ew li gorî xwe-insiyatiya xwe bi kar binin û tevgêbirin. PKK’ê ev nêrînên wî qend roj berê fêmkiribûn û 2 çalakavan ber bi herêgê birêxistibûn. Di kêliyeñ hevdiîtina Rêber Apo û Omer Ocalan de, di kêliyeñ axaftina insiyatîf girtina PKK’ê de, li Enqerê çalakiyê destpêkribû jî. Çalakvanên Kurd, navendek hilberandina amûrên şer tarûmar kiribûn. Bi vê çalakiyê gotin, ‘soza ku me dayî Osman Sebrî hên bi encam nebuye’, dewam dike.